

NEWSLETTER

FONDACIJA
HASTOR

JULI 2020.

*Belma
Gutlić*

Modna priča u Bosanskom Petrovcu

Da mali ljudi, pojedinci, čine čuda i uspijevaju isključivo zahvaljujući svom trudu i upornosti, dokaz je priča o našoj Belmi Gutlić, koja je stipendistica Fondacije Hastor već trinaest godina. Vjetar u leđa koji je dobila od nas iskoristila je za svoje sopstvene vjetrenjače. Belma Gutlić po finaliziranju Mješovite srednje škole u Bosanskom Petrovcu, upisuje Tehnički fakultet u Bihaću na odsjeku Dizajn tekstila i odjeće, gdje je trenutno studentica treće godine. Odlikovana je brojnim priznanjima na takmičenjima iz domena likovnog stvaralaštva, a trag o sebi željela je ostaviti kroz modu, pa je znanja stečena na studiju dizajna tekstila i odjeće u Bihaću pretočila u projekat „Modna priča u Bosanskom Petrovcu“, čije vam detalje donosimo u nastavku.

Belma ističe sljedeće:
“Istina je u tome da se nalazimo u jako brzom svijetu i izgleda da moda ne ide sporijim tempom što je uvijek bio višestruki zadatak. Volim biti jako zauzeta i svida mi se ideja da se izazovem s aspekta dizajna i radim različite stvari. Situacije sa kojima sam odrastala oblikovale su moju estetiku vrlo lično. Radi se o dizajniranju sa drugačjom stranom razmišljanja, o tumačenju nečega što postoji i nečega što ima jak DNK i usmjeravanju da radi na moj način, ali na način koji i dalje ima smisla. Mislim da je zaista važno ne izgubiti trag o sebi. Moda se kreće tako brzo i možete se lahko uhvatiti u tom vrtlogu. Raditi više projekata odjednom za mene nije tako stresno. Da li je bilo stresnih trenutaka? Da, ali to je ono za šta sam se prijavila.

Za razliku od vremena kada sam započela studirati do sada, imam puno sigurniju ideju o tome ko sam i šta moj rad predstavlja. Započela sam u svijetu koji uglavnom nisam poznavala, ili sam jedva ogrebala po površini, ali s iskustvom naučite držati oružje. Nema lutanja uokolo jer svom radu prilazite na direktniji način. Na kraju dana, najvažnija osoba koja treba biti zadovoljna rezultatom sam ja. Moram da se osjećam pouzdano s onim što sam prezentirala. Radim na osnovu instinkta, jer kad god sam učinila stvari u suprotnosti s mojim instinktom, uvijek sam žalila zbog toga.

Ne smatram se veoma trendovskom osobom. Mislim da to ima puno veze sa načinom na koji sam odgojena. Preferiram stvari s historijom, stanovištem, stvari koje su dirnute i prošle kroz vrijeme. Da bih izbjegla „staromodne komade“, ove nostalgične ideje ču pomiješati s trenutnim događajem koji mi ne može izaći iz glave, čime stvaram cijeli svijet zbog kojeg sam uzbudjena. To me čini svježijom. To postavlja ton za naredni rad na svakom odjevnom predmetu.

Moda je vrlo usmjerena na proizvod i vrlo je kreativna. To je svojevrsna ravnoteža: posao je, ali ipak razigran i zabavan i ja sam u tome. Želite se uvjeriti i da ono što radite nije samo relevantno u modnoj galaksiji, već i da imate kupca za to. Za mene je to krajnji uspjeh. Jedna je stvar vidjeti odjeću na stranicama časopisa, ali želim svoju odjeću u bližoj budućnosti vidjeti i na ljudima.“

“

Mislim da je zaista važno ne izgubiti trag o sebi.

Projekat „Modna priča u Bosanskom Petrovcu“

Problem prilično ugašene tekstilne industrije u Bosanskom Petrovcu i oživljavanje iste kroz kurs šivenja i upoznavanje s cijelokupnim procesom nastanka odjevnih predmeta istovremeno je bijeg od ustaljene svakodnevnice i skromnog programa za mlade kroz novi vid edukacije i interakcije koji potiče kreativnost i produktivnost, ali i nudi mogućnost samozapošljavanja.

Unutar svoje lokalne zajednice u martu Belma odlučuje pokrenuti pisanje projekta „Modna priča u Bosanskom Petrovcu“, koji je usko vezan za njenu buduću struku s nadom da će prenijeti stekena znanja i pokušati pokrenuti mlade na kreativno djelovanje mentorstvom na radionicama uz šnajdericu s visokim stepenom iskustva. Kako je interaktivni program u Bosanskom Petrovcu jako skroman, pokretanjem ovakvog tipa radionica Belma je pokušala povezati osobe bez zaposlenja ili s viškom slobodnog vremena koje žele korisno usmjeriti. Mlađi poznavaoći zanata krojenja i šivenja su postali rijetkost, zbog čega je i pokrenula inicijativu. Posebnost ove modne priče leži još u tome što, pored činjenice da znanje mogu iskoristiti oni maštoviti ili izbirljivi

i kreirati odjevne predmete po svom ukusu, poznavanje ovog zanata može obezbijediti i finansijsku neovisnost.

Realizacija projekta počela je u 15. maja i trajat će do 30. jula 2020. Tokom narednog mjeseca Belma će davati upute učesnicima u vezi s istraživanjem i konceptom nastanka kolekcije, modnih ilustracija, kao i izradom samostalnih odjevnih predmeta prema vlastitim modnim ilustracijama.

Dodatna vrijednost ovog projekta je inkluzija osoba s invaliditetom njihovim učešćem u kreativnim radionicama i obavljanjem aktivnosti koje su unutar njihovih mogućnosti. Kako kreativne radionice nude širok spektar aktivnosti od istraživanja, preko procesa iscrtavanja ideje i razvijanja iste do izrade gotovog odjevnog predmeta, osobe s invaliditetom na mnogo načina mogu izraziti svoje ideje, zamisli i biti pomognuti od strane volontera da iste i ostvare.

Realizaciju projekta je omogućila Fondacija Mozaik, a naša stipendistica Belma Gutlić inicijator je ideje projekta na kojem radi bez ikakve finansijske koristi.

Selma Imamović

Stipendistici Fondacije Hastor kao jednoj od najboljih studentica i studenata Pravnog fakulteta u Mostaru, dodijeljena Dekanova nagrada

Aldijana Zukić

Fondacija Hastor želi posvetiti pažnju studentima stipendistima koji su svojim trudom, upornošću i radom postigli zavidne rezultate tokom školovanja i time postali vlasnici raznih priznanja i titula.

Jedna od njih je Aldijana Zukić iz Mostara, koja je tokom svojih studija u pomenutom gradu, sa sobom ponijela Dekanovu nagradu. Aldijana nam je ispričala kako je njen put školovanja izgledao.

Nakon završene osnovne škole upisala je Drugu gimnaziju, pedagoški smjer. Budući da je tokom srednjoškolskog obrazovanja postigla odličan uspjeh, postojala je mogućnost da upiše neki od danas prestižnih fakulteta u BiH, ali se ipak odlučila da izabere ono što je bila njeni želji od djelatnosti: Pravni fakultet u Mostaru. Od prvih studentskih dana se trudila i nastojala da pokupi što više znanja od profesora pomenutog

fakulteta, a pored obavezne, redovno je čitala i dodatnu literaturu iz oblasti koje su je više zanimala. Trud koji je uložila tokom prve godine fakulteta se isplatio, te je kao krunu svega toga dobila Dekanovu nagradu, čime je proglašena jednim od deset najboljih studenata Pravnog fakulteta u Mostaru. To joj je, kako kaže, bio veliki podsticaj i motivacija

za buduće napredovanje i usavršavanje. Uskoro upisuje treću godinu, a njeni planovi su svakako da nastavi školovanje i da jednoga dana položi advokatski ispit.

Fondacija Hastor s ponosom čestita Aldijani na njenim uspjesima, te joj želi mnogo sreće i još veća postignuća u budućnosti.

Nejla Komar

“ Planiram da ostanem u Bosni i Hercegovini, jer smatram da mladi treba da se potruđe i da urade sve što je u njihovoј moći da poboljšaju i promijene nabolje život u našoj domovini. Ukoliko se ukaže prilika, željela bih da i određeni segment obrazovanja steknem na nekom od prestižnih univerziteta u Evropi, koji bih svakako iskoristila u svojoj državi. Član sam Fondacije Hastor već tri godine, i tokom tih godina sam upoznala mnogo ljudi i sklopila brojna prijateljstva. Iako sam u početku mislila da će od Fondacije dobiti samo finansijsku pomoć, već sam se tokom prvog mjesecnog sastanka uvjerila u suprotno. Shvatila sam da sam zapravo dobila još jednu porodicu, na koju u svakom trenutku mogu računati. Tokom volontiranja sam naučila dosta novih stvari te svakako stekla određene vještine s kojima se prije ovoga nisam susretala. U budućnosti želim na određeni način pomagati drugima, jer sam se sama uvjerila koliko znači pomoći i podrška drugih. Zahvalna sam, a svakako da mi je velika čast biti članom ove porodice, što i ističem u svakoj prilici.

Nejlino ERASMUS iskustvo

Razmjena studenata: šta sa sobom (do)nosi i podrazumijeva?

Otišavši na godinu dana projekta razmjene studenata, otkrila sam da on ne znači samo novi i/ili u nekom smislu drugačiji plan i program vašeg studija. Svakako, naići ćete na neke prilike i iskustva na svom polju zanimanja kakvo možda niste imali u svom rodnom kraju, kako se meni desilo. Otvorit ćete razna vrata i kući ponjeti, odnosno donijeti, nešto novo što će sutra poboljšati i koristiti sljedećim generacijama. Za vrijeme ERASMUS-a, upoznate puno ljudi širom svijeta, sprijateljite se, a neko za vrijeme svog boravka pronađe i životnog partnera. Često se družite, spoznajete kako upravljati novcem, kako samostalno živjeti ili kako komunicirati i dijeliti svoj dom sa studentima s potpuno drugačijom kulturom od vaše. Učite puno o svijetu izvan svog, i to je sjajna stvar koju kasnije nosite u životu sa sobom.

Nije se svima jednostavno odvojiti od svoje domovine, iz raznih razloga i svako ima pravo na šta god se odluci. Međutim, moje iskustvo je takvo, da čak i pored posljednjih nekoliko mjeseci karantina koji su bili posebno teški s osjećajem krivnje i zabrinutosti što nisam bila tu fizički kao podrška uz svoju porodicu koja je bila na „prvim frontovima“ u bolnicama, ali koje su zadesile cijeli svijet, da je cijelokupno iskustvo vrijedilo. Vrijedilo je svake prepreke sa kojim sam se susretala, kako u administrativnom dijelu posla, tako i u emotivnom smislu. Kući sam se vratila bogatija za mnogo prijatelja, zrelija, sa poznavanjem novog jezika, novih vještina u domenu svog studija i vrste hrabrosti na koju ste prije ili kasnije instinkтивno primorani, budući da ste fizički toliko daleko od vašeg i vama „poznatog“.

Povratak kući nije tako jednostavan kao što bi bilo rezervisati avionske karte i reći „Čao!“ državi gdje ste sada već ostavili dio sebe, a ponijeli sa sobom mnogo više. Ipak vam može trebati malo vremena i rada na tome da se ponovo vratite u svoj rodni grad, zajednicu i život, bez obzira jeste li bili odsutni par mjeseci, godinu, ili duže.

„Kulturni šok“ će se po odlasku sigurno desiti, ali nije jedini s kojim ćete se susresti; po povratku kući čeka vas i „obrnuti kulturni šok“. Iznenadili biste se koliko se brzo navike mijenjaju, koliko se brzo na iste navikava i odvikava.

Za neke osobe bi pitanje „Zašto studirati u inostranstvu umjesto kod kuće?“ moglo biti retoričko, ali ljudi čak i sumnjuju ili okljevaju, već kada se i odluče na taj skok prema međunarodnom obrazovanju. Lično, dragو mi je da sam prihvatile taj rizik.

Sa zahvalnošću gledam i poštujem sve što mi se desilo i što sam uradila u proteklom periodu. Osjećam se kao da tek sada vidim sve što mi je do sada bilo „skriveno“ kući. Shvatila sam da, koliko god sam mislila da nisam, ipak sam neke stvari poput zdravlja, porodice i prijatelja, znala ponekad uzimati zdravo za gotovo. Na drugačiji način sada gledam na sve te stvari i radujem se svjetloj budućnosti, koju ću sama sebi krojiti.

Nastavak priče o studiju na Cambridgeu Lejle Korman

Sobzirom na to da se moj master studij bliži kraju, prirodno je da se osvrnem na svoje cjelokupno iskustvo u Cambridgeu. Tokom mog vremena kao MPhil student u Centru za razvojne studije, nije trebalo dugo da shvatim da sam dio jedinstveno živopisne zajednice koju čine entuzijastični mlađi istraživači i svjetski znaci. U povezivanju sa svijetom ideja na načine koje ranije nisam iskusila u formalnom obrazovanju, pokazalo se da je MPhil program u razvojnim studijima sve ono čemu sam se nadala i još mnogo toga. Najvažnija stvar koju sam naučila je Cambridgeov način izazivanja učenika putem neovisnog te kritičkog razmišljanja i izvornih argumenata. Naglasak na kritičkoj refleksiji, privilegirao je analitičke pristupe razvoju nasuprot većoj praksi i profesionalnim strategijama.

Svojim interdisciplinarnim pristupom, MPhil mi je u razvojnim studijama dao izuzetno dobar pregled različitih aspekata razvojnih studija, dok mi je istovremeno omogućio specijalizaciju u onim područjima koja su me posebno zanimala, naročito u području razvojne i institucionalne ekonomije. MPhil pruža interdisciplinarni trening čiji su sadržaj i stil bili u skladu s promjenjivom stvarnošću svijeta razvoja. Kolegij svojim studentima pruža čvrsto utemeljenje u političkoj ekonomiji važnoj za svijet u razvoju, uključujući studij sociologije, prava, politologije, menadžmenta, ekonomije i antropologije. Interdisciplinarni pristup temelji se na spoznaji da zajedno s analitičkom strogošću koja se danas zahtijeva od ekonomista i drugih društvenih naučnika, multidisciplinarni pristup koji pokriva brojna pitanja u razvoju, kao što su siromaštvo i nejednakost, rast stanovništva, izgradnja institucija, tržišne ekonomije, rat i ljudska prava, te demokratizacija, jedini je efikasan način analiziranja ekonomskog razvoja.

Lično sam posebno uživala u sedmičnim seminarima Centra za razvojne studije i Judge business škole na kojima su gostujući akademici govorili o različitim temama vezanim za razvoj, kao i kritičkim raspravama sa studentima unutar i izvan učionice.

Ukratko, mogu reći da mi je MPhil u razvojnim studijama omogućio da i nakon što formalno završim svoj studij, ponesem široko razumijevanje razvoja, njegovih institucija, aktera i interesa. Moje cjelokupno iskustvo u Cambridgeu mi je pružilo čvrste temelje za dosljedan budući lični razvoj, bilo u akademiji ili praksi te omogućio da unaprijedim svoja istraživačka interesovanja zahvaljujući jedinstvenoj slobodi Cambridgea.

“

*Naposlijetu,
studiranje u
Cambridgeu
jedinstveno je
iskustvo i zbog
žive razmjene
studenata
različitih disciplina,
što smatram
najvažnijim
iskustvom koje ću
ponijeti sa
sobom.*

Sigurni smo da je većina vas našu ovomjesečnu stipendisticu mjeseca, Selmu Pašić, upoznala kroz dosadašnji monitoring volonterskih aktivnosti. Zbog izuzetnog doprinosa Fondaciji u periodu pandemije korona virusa, kako u kancelariji, tako i kao članica tima za monitoring, Selma je itekako zaslужila ovu titulu, a o njenim životnim izborima i uspjesima pročitajte u nastavku.

Rođena u Sarajevu i nakon završene Prve bošnjačke gimnazije upisuje Mašinski fakultet u Sarajevu, te po završetku prvog ciklusa upisuje i master studij na istom fakultetu na odsjeku Energetika i procesno okolinsko inženjerstvo. Trenutno je student druge godine drugog ciklusa, te radi na izradi master teze čija je tema „Analiza potrošnje električne i topotne energije u zgradama Mašinskog fakulteta“.

Još kao srednjoškolka postala je volonterka Info house kluba Volontiraj – kreditiraj, kao interetničkog i međureligijskog seminara „Mladi – graditelji suživota“, u organizaciji nadbiskupijskog centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II“.

Ono što posebno ističe jeste to da je dio tima Tignum (klub mladih u centru Nahla), koji se prvenstveno bavi ženskim aktivizmom, a u sklopu čega je bila i dio organizatorskog tima mnogih projekata. Osim navedenih aktivnosti, već nekoliko godina je član hora duhovne muzike – Derman, a odnedavno je i njegov vođa, te je imala niz televizijskih nastupa i bila učesnik nekoliko koncerata.

Selmi želimo još mnogo ispisanih uspješnih i sretnih priča, a vama da budete vedri, pozitivni i uporni kao što je naša Selma. Do idućeg izdanja biltena, ostajte nam sretni i zdravi, i ne zaboravite zaštiti svoje zdravlje i zdravlje ljudi koje volite.

“Fondacija Hastor je uvijek važila za jednu od fondacija koja, osim što stipendira učenike i studente, pomaže mlađim ljudima da izgrade sebe i da se afirmišu kao lideri i pokretači pozitivnih inicijativa, te da budu primjer i uzor vršnjacima svoje okoline, pa je upravo to je ono što me je motiviralo da se prijavim na konkurs. Ono što je nama ostavljeno u amanet jeste da svojim postignućima i djelovanjem potvrđujemo suštinu onoga što je sam slogan Fondacije, da obrazovanje, zaista, jeste izbor pobjednika.”

“

Mnogo sam zahvalna Fondaciji, koja je orijentirala moje ambicije tako da uvijek u svemu budem najbolja verzija sebe.

Selma Imamović

Bosanskohercegovačka poezija

Skender Kulenović
(1910 – 1978)

Bosanskohercegovački pjesnik, romansijer, eseist i dramski stvaralač. Rođen je u Bosanskom Petrovcu.

Sklonost prema književnom radu prvi put je pokazao je u gimnazijskim danima. Tada je napisao zbirku soneta „Ocvale primule“. Nakon završene gimnazije upisao se na studije prava Univerziteta u Zagrebu. Kao student priključio se Komunističkoj partiji Jugoslavije. Nastavio je da se bavi pisanjem. Zbog togaje ostvarivao saradnju sa nekoliko književnih časopisa i listova kao što su „Hrvatski dnevnik“ i „Novi behar“. Studije je napustio 1935. godine kada se isključivo posvetio književnosti i novinarstvu.

Pokrenuo je brojne časopise. Za vrijeme rata Kulenović piše poeziju („Pisma Jove Stanivuka“, „Stojanka majka Knežopoljka“), a nakon rata sve češće i prozu te drame. Prve mirnodopske dane provodi u Sarajevu kao direktor Narodnog pozorišta. Skender je napisao čuvenu dramu „Djelidba“, čija je pretpremjera upriličena u Sarajevu, u vrijeme u kojem je on bio direktor pozorišta. Posmatrajući njegova pjesnička ostvarenja, posebno je važno naglasiti zbirke „Soneti I“ i „Soneti II“.

Mnogi istaknuti književnici i kritičari, kao što su Radomir Konstantinović i Danilo Kiš, su se oduševljivali Kulenovićevim jezičkim sposobnostima, koje Kiš hvali govoreći za Kulenovića da je „rudar jezika“. Za svoj plodan književni rad dobio je više priznanja i nagrada.

Dijamo

*Kućno poštansko sanduče, i ista te ista dilema.
Izvadim ključ, pa kažem: Bolje, ne otvor!
Na sva ta draga pisma što ih unutra nema
budi sanduk čutnje i ništa ne odgovori.*

*Kažem, pa otvorim, i opet u me zrene,
ljuta što je budim, crna mačka praznina.
I u jednom kutu, od prijatelja il žene,
pisma što neće stići čita paučina.*

Ruka tad zatvori sanduk – to škrine ključ bez ruke.

*Oči još okrznu ime – to gledaju oči bez zjena.
Trenuci otrežnjenja kad saznam da nema me više,*

*i da se to svakog jutra napravim od žbuke.
Ničega više nisam ni oblik ni sjena.
I kao samoj sebi samo praznina mi piše.*

Mehmedalija Mak Dizdar (1917 – 1971)

Jedan od najvećih i najvažnijih domaćih pjesnika. Porijeklom je iz Stoca.

U književnost ulazi još kao gimnazijalac, a radove uskoro počinje potpisivati pseudonimom Mak, koji će, i privatno i službeno, koristiti do kraja života.

Bio je član Uprave te potpredsjednik i predsjednik Udruženja književnika Bosne i Hercegovine, a od 1964. godine do smrti i glavni urednik časopisa Život. U ovom časopisu, uz ostalo, pokrenuo je i raspravu o jezičkom pitanju u Bosni i Hercegovini, te je u poznatom tematu Života posvećenom ovom problemu objavio glasoviti esej Marginalije o jeziku i oko njega (1970), u kojem se otvoreno zalaže za priznavanje treće, bosanske varijante nekadašnjeg srpskohrvatskog/hrvatskosrpskog jezika.

Izložen žestokim kritikama i napadima te suočen s intenzivnim javnim i tajnim pritiscima, prijetnjama i uvredama, kao i političkim malverzacijama vezanim za njegov privatni život – 14. jula 1971. godine umire u Sarajevu, u 54. godini života.

Unutar Dizdarevog književnog opusa, posebno izdvajamo zbirku pjesama „Vidopoljska noć“, poemu „Plivačica“ te poetske zbirke „Kameni spavač“ i „Modra rijeka“, od kojih se „Kameni spavač“, prvi put objavljen 1966. godine, smatra njegovom antologiskom zbirkom poezije. Inspiraciju za ovo remek-djelo pronašao je u natpisima sa stećaka, tj. kamenih spavača, koje je obogatio vlastitim pjesničkim doživljajem, prožetim modernističkim elementima.

*Kad je nekud gone preko oštrog drača
Gradim most od ruku njime da korača*

*Sve dalje je vode preko mutne vode
Ali čudom stiže meni sve to bliže*

*Glavu čistu meću pod oštricu mača
U sebi si viša. U meni si jača.*

*Tebe više nema. Al' ti nisi nijema
Na nebu se javi ko crvena rana*

Ozvjezdana.

Šta to radiš sine?

*Sanjam, majko. Sanjam, majko, kako pjevam,
a ti me pitaš, u mom snu: šta to činiš, sinko?*

O čemu, u snu, pjevaš, sine?

*Pjevam, majko, kako sam imao kuću.
A sad nemam kuće. O tome pjevam, majko.*

*Kako sam, majko, imao glas, i jezik svoj imao.
A sad ni glasa, ni jezika nemam.*

*Glasom, koga nemam, u jeziku, koga nemam,
o kući, koju nemam, ja pjevam pjesmu,
majko.*

Abdulah Sidran (1944)

Bosanskohercegovački pisac porijeklom iz Sarajeva, gdje provodi cio život (ratno vrijeme i porače).

Svojom pisanom riječju, kroz poetiku svjedočenja, vodi bitku protiv zla i uništavanja koje je zadesilo Sarajevo i ostatak Bosne i Hercegovine.

Sav opus ovog književnika usko je vezan uz Sarajevo, pa ga, stoga, smatramo pjesnikom grada. Upravo na to ukazuju neki od naziva njegovih poetskih zbirki: „Sarajevska zbirka“, „Sarajevski tabut“, „Sarajevska zbirka i dr. pjesme“. Govoreći o poetici grada, važno je naglasiti kako je Sidran svoje motive vezao uz toponime (Sedam braće, Sarajevski mostovi) ili za ličnosti koje su važne za Sarajevo (Kranjčević, Ujević, Bašeskija), pa čak i za one koji su bili neprijatelji Sarajeva (Eugen Savojski).

Pored navedenih zbirki, iz Sidranovog opusa izdvajamo i sljedeće zbirke: „Šahbaza“, „Morija I“, „Morija II“ i dr.

19. august – Svjetski dan humanitarne djelatnosti

Svjetski dan humanitarnog rada obilježava se 19. augusta u cilju odavanja počasti humanitarnim radnicima koji u okviru humanitarne službe riskiraju vlastite živote kako bi se pružila podrška ljudima pogodjenim krizama širom svijeta.

Obilježavanjem Svetskog dana humanitarne djelatnosti 2020. godine želi se dati počast herojima iz svakodnevog života koji su svoj život posvetili pomaganju drugima u najtežim, nepredvidim i, moglo bi se reći, najekstremnijim okolnostima širom svijeta.

U skladu s prethodnom konstatacijom, ovogodišnja kampanja fokusirana je na ono što pokreće humanitarce da nastave spašavati i štititi živote uprkos sukobima, nesigurnosti, nedostatku adekvatnog pristupa i svim oblicima rizika povezanim s COVID-19 pandemijom. Ove godine COVID-19 zasigurno predstavlja najveći izazov humanitarnim operacijama širom svijeta. Nedostatak pristupa i ograničenja koje postavljaju vlade širom svijeta rezultirao je da su zajednice, civilno društvo i lokalne nevladine organizacije postale okosnica adekvatnog odgovora na globalnu zdravstvenu krizu.

Stoga, kampanja se u 2020. godini odnosi na individualne inspirativne priče o obavljanju humanitarne djelatnosti u uslovima u kojima je ona istinski i najpotrebnija.

9. august – Međunarodni dan autohtonih naroda svijeta

Procjene OUN-a ukazuju na podatak da je danas u svijetu oko 370 miliona autohtonog stanovništva koji žive na prostoru 90 zemalja. To nadalje implicira činjenicu da ovo stanovništvo čini manje od 5% ukupne svjetske populacije, dok s druge strane promatrajući, istovremeno čine i 15% najsirošnjih naroda svijeta. Oni koriste većinu od prepoznatih 7.000 različitih svjetskih jezika, te istovremeno predstavljaju 5.000 različitih specifičnih kultura.

Oni su zadržali društvene, kulturne, ekonomske i političke karakteristike koje se značajno razlikuju od onih preovlađujućih u okviru društava u kojima žive. Uprkos očitim kulturnim distinkcijama, autohtoni

narodi iz cijelog svijeta dijele zajedničke probleme prevashodno vezane za zaštitu svojih prava kao zasebnih, „drugačijih“ naroda. Autohtoni narodi su godinama tražili priznanje svog identiteta, načina života i prava na tradicionalna zemljišta, teritorije i prirodne resurse, ali su kroz historiju njihova prava bivala kontinuirano osporavana, te s tim u vezi i kršena.

Danas domorodački narodi spadaju među najugroženije i najranjivije grupe ljudi u svijetu. Shodno navedenom, međunarodna zajednica je prepoznala nužnost uspostavljanja posebnih mjeri kako bi se zaštitila njihova prava, održale, te očuvale njihove različite kulture i načini života.

Sloboda vjeroispovijesti ili uvjerenja, sloboda mišljenja i izražavanja, pravo na mirno okupljanje i pravo na slobodu udruživanja međusobno su zavisni, međusobno povezani i međusobno se pojačavaju i dopunjaju. Po-državanje ovih prava igra značajnu ulogu u borbi protiv svih oblika netolerancije i diskriminacije zasnovane na religiji ili uvjerenju.

Otvorena i konstruktivna debata o idejama, kao i međurelijski, međuvjerski i interkul-turalni dijalog, na lokalnom, nacionalnom, regionalnom i međunarodnom nivou, mogu imati pozitivnu ulogu u borbi protiv vjerske mržnje i nasilja.

Postoje kontinuirani akti netolerancije i nasilja zasnovani na religiji ili uvjerenju protiv pojedinaca, uključujući i osobe koje pripadaju vjerskim manjinama širom svijeta, a broj i intenzitet takvih incidenata, koji su često kriminalne prirode i mogu imati međunarodne karakteristike, eksponencijalno raste.

22. august – Međunarodni dan žrtava nasilja zasnovanog na religiji ili vjerovanju

23. august – Međunarodni dan sjećanja na trgovinu robovima i ukidanje ropstva

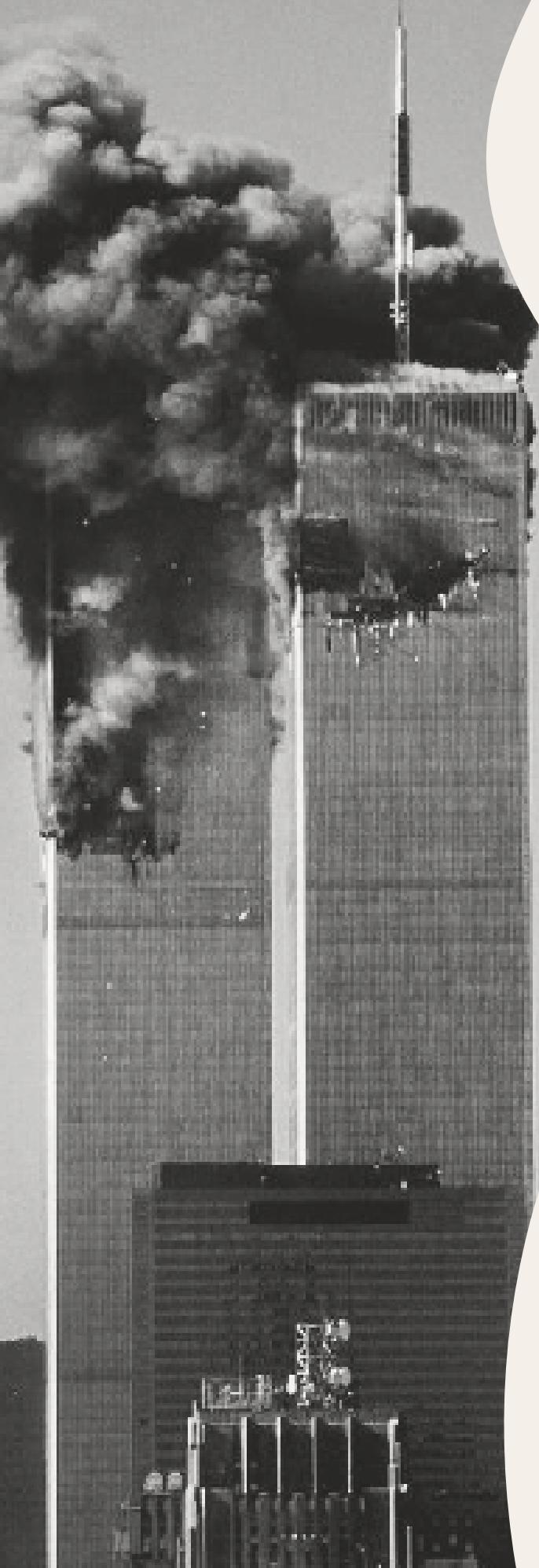
Ovaj međunarodni dan za svoj prvenstveni cilj ima da upiše tragediju trgovine robovima u sjećanje svih naroda svijeta. U skladu s ciljevima interkulturnog projekta "The Slave Route", obilježavanje ovog dana trebalo bi pružiti priliku za kolektivno razmatranje historijskih uzroka i posljedica te tragedije, kao i za analizu interakcija na kojima je ona nastala između Afrike, Evrope, Amerike i Kariba.

Međunarodni dan sjećanja na trgovinu robovima i ukidanje ropstva inicijalno je obilježen u nekoliko zemalja, posebno na Haitiju (23. avgust 1998.) i Goreu u Senegalu (23. avgust 1999.).

Organizirani su i kulturni događaji i debate, a 2001. godine u Mulhouseovom muzeju tekstila u Francuskoj je organizirana radionica za tkanine pod nazivom "Indiennes de Traite", po imenu vrste platna koja je služila kao valuta za razmjenu robova u sedamnaestom stoljeću.

21. august – Međunarodni dan sjećanja na žrtve terorizma

Uprkos neospornoj činjenici da je u recentnom periodu sve više svjetskih država pogodjeno terorizmom, broj žrtava je ipak koncentrisan u malom broju zemalja.

Shodno analizama, samo u 2017. godini, skoro tri četvrtine svih smrtnih slučajeva uzrokovanih fenomenom terorizma bilo je u samo pet zemalja: Afganistan, Irak, Nigerija, Somalija i Sirija.

Žrtve terorizma nastavljaju da se bore da se njihov glas čuje, da njihove potrebe budu prepoznate i njihova prava podržana. Također, žrtve se nerijetko osjećaju zaboravljenim i zanemarenim neposredno nakon što vijest o izjesnom terorističkom napadu izbljedi, što svakako može imati duboke reperkusije. Malo je država koje imaju resurse ili kapacitete za ispunjenje kako kratkoročnih, tako i dugoročnih potreba koje su žrtvama neophodne kako bi se u potpunosti oporavile, rehabilitirale i shodno tome integrirale u društvo. Žrtve mogu da se oporave i nose sa svojom traumom isključivo posredstvom dugoročne višedimenzionalne podrške koja uključuje fizičku, psihološku i socijalnu podršku, a sve u svrhu uspješnog oporavka i nastavka dostojanstvenog života.

Za mene je volontiranje kao modus vivendi ili način života. Za to vam ne treba nagrada ili pečat na papiru, to jednostavno osjećate ili ne osjećate u sebi. Svaki dan smo u prilici učiniti neko dobro djelo i svaki dan imamo mogućnost osjetiti pomiješane emocije sreće i zadovoljstva, pa čak i mali korak, osmijeh, topla riječ i podrška nama i nekome mogu puno značiti. Koje korake sam poduzela da moja ulica postane sretnije mjesto, slijedi u nastavku.

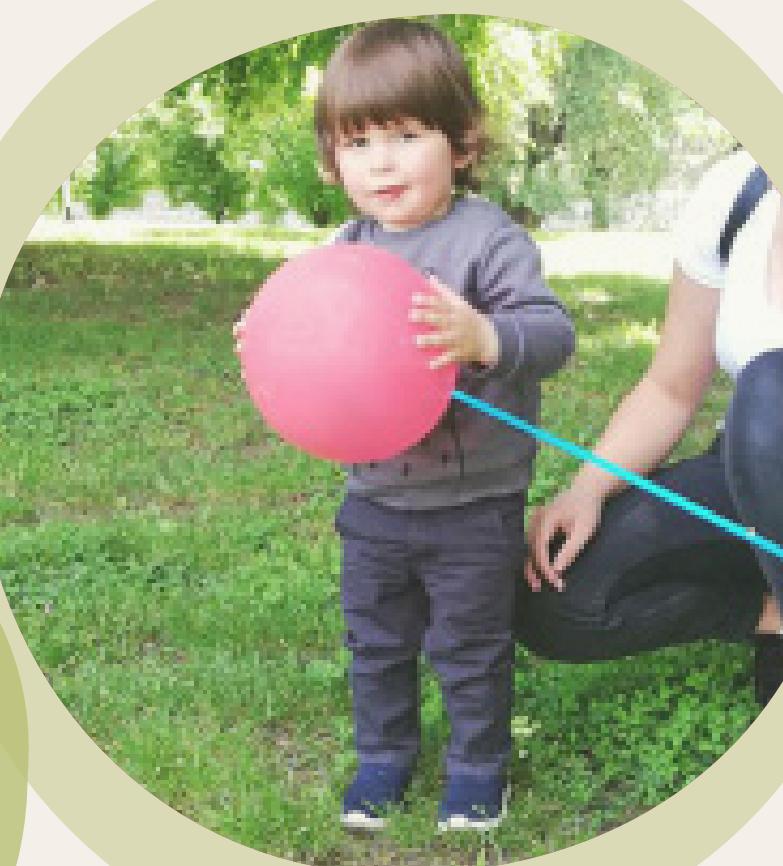
Sve moje aktivnosti su se kretale spontanom putanjom. Prva spontana putanja bila je obezbijediti pitku vodu najstarijim stanovnicima u ulici. U našem gradu u posljednje vrijeme često dolazi do kvarova cjevovoda. Iz tog razloga smo primorani sipati vodu na obližnjem izvoru udaljenom oko 200 metara od moje kuće. Potrudila sam se da donesem vodu nanama koje žive u mojoj ulici. Također, imala sam pomoć od djevojčica koje su se igrale u blizini pa sam ih pozvala da mi se pridruže. Za kratko vrijeme nasule smo vodu i odnijele nanama, time smo sebi i njima uljepšali dan. Drugog dana, odlučila sam očistiti svoje stepenice, a na kraju sam završila sa čišćenjem livade i asfalta koji povezuje našu ulicu. Uvidjela sam da je moja ulica najviše zaprljana opušćima od cigara i prašine koju je stvorila kiša. Uzela sam jednu vreću za smeće i krenula prvo od svojih vrata i oko kuće, a zatim sam prešla na livadu i put. Iako se opušci od cigara ne primjećuju na prvu, ipak ih je bilo previše. Sada je naša ulica mnogo urednija i čistija. Također sam očistila ulicu od prašine i kamenčića koji su ostajali poslije kiše.

Nakon nekoliko dana, pridružila sam se komšijama u skupljanju pokošene trave s njihove livade. Moram napomenuti da je njihova livada put preko kojeg prolazimo kako bismo došli do izvora vode. Shvatila sam da bi dobro bilo pridružiti im se u tome. Uz rad smo razgovarali i saznali nešto više o svakome. Bilo je tu smijeha, a uz smijeh i dobру volju sve lakše ide. Sada je naš put do izvora očišćen i smanjena mogućnost da se nastane opasne životinje poput zmija. Zbog visokih temperatura, ljudi, pa i životinje su primorani češće piti vodu. Iz tog razloga sam uvela aktivnost da svaki dan u prazne konzerve od paštete ili ribe, sipam, pored hrane, i vodu za mačke i pse. Ovim malim korakom spašavam ih od moguće dehidratacije koja može biti opasna za njih. Moja misija se i dalje nastavlja. Našim malim koracima možemo učiniti da naš dom, ulica, selo, grad, država, kontinent i svijet u cijelosti postane bolje i sretnije mjesto za sve nas.

Almina Kutlovac

VOLONTIRANJE U LOKALNOJ ZAJEDNICI

“
Poseban osjećaj zadovoljstva mi daje kada uspijem nekome izmamiti osmijeh.

Ismet Kadrić

Ismet Kadrić je rođen u Travniku gdje je odličnim uspjehom završio osnovnu i srednju školu.

Trenutno je na završnoj godini prvog ciklusa studija na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu, smjer Finansijski menadžment. Istiće da je veoma ponosan na činjenicu da je stipendista Fondacije Hastor već četiri godine jer tako svoje vrijeme, trud i znanje može pokloniti mlađim stipendistima Fondacije – sada već i prijateljima kojima je rado na raspolaganju.

Istiće da najviše volontira u Fondaciji i da nastoji da volontiranje s mlađim stipendistima bude njegov prioritet. Ismet mlade stipendiste podučava najviše o

bitnim životnim pitanjima, gdje im priča o stvarnim, vlastitim događajima uz poruku:

„Učite se na mojim greškama.“

Naravno, njegovo volontiranje ne prestaje tu; samostalno je aktivan i u svojoj i u drugim lokalnim zajednicama kada ima dovoljno vremena pored ostalih obaveza.

„Što se tiče aktivnosti u lokalnoj zajednici obično su šarolike, posebno ovaj period nameće dosta poslova u baštama i nastojim pomoći svojoj porodici i prijateljima, ali nekada to zna biti i neka aktivnost koja doprinosi cijeloj zajednici, pa se tako, naprimjer,

nekada dosjetim očistiti korito prirodne izvorske vode. Sve to nastojim da uradim zarad svog zadovoljstva, jer me zaista to usrećuje. Naravno, uvijek se držim toga da finansijska pomoći nije jedini način na koji nekome možemo doprinijeti i pomoći, često je lijepa riječ i nekoliko minuta razgovora sasvim dovoljno da nekome makar uljepšamo dan.“

Ono što je jako primjetno kroz Ismetov rad jeste upravo njegova humanost i nesebičnost – vrline neophodne za uspješno djelovanje. U razgovoru je istaknuo da nekada čak i stvari koje su nama potpuno bezazlene, drugima znače mnogo:

„Možda da se zapitamo ako starija nana ili djed u komšiluku nisu u stanju donijeti drva, otici po lijekove, da li je to pomoći? Naravno da jeste, i to pomoći koja nama može biti i ‘usputna’ i na koju nećemo čak potrošiti svoje vrijeme. Posebno u ovom surovom vremenu koje je zahvaćemo pandemijom koja ne jenjava bilo je potrebno mnogo volontera, na šta sam se odazvao i uključio u aktivizam mladih ljudi koji su uvijek spremni na pomoći.“

Također, Ismet naglašava koliko je važno samo iskustvo koje se stiče volontiranjem, te da čak i razgovori s ljudima koji se nalaze u teškim i lošim životnim situacijama uvijek ostave poseban utjecaj zbog svake životne priče.

Volonterske aktivnosti, kaže, obično opisuje kao „cigle koje grade ličnost“, gdje je svaka aktivnost jedna nova cigla, jedna stepenica više u životu. Za Ismeta, Fondacija Hastor je temelj na kojem se one grade. Pored finansijske pomoći, Fondacija je pomogla i u izgradnji ličnosti, stjecanju vrijednih prijateljstava i dala mnoge dobre ideje.

„Mislim da je ona snaga i pokretač mojih uspjeha, te da svaki uspjeh radim kako bih ispunio zadovoljstvo svoje porodice i Fondacije Hastor kao moje druge porodice. Smatram da svoju ličnost gradimo raznim aktivnostima i iskustvima i mogu priznati da se ova metoda do sada, barem kod mene veoma dobro pokazala.“

Ipak, najponosniji je na rad sa djecom. Još od osnovne škole želja mu je bila da bude učitelj, te je redakciji otkrio da je jedan od najsretnijih dana u njegovom životu bio kada je od amidže dobio „razrednu knjigu“, odnosno pravi školski dnevnik.

„Kako su godine prolazile, ekonomija se našla na prvom mjestu, ali utjeha je bila da i, ako završim ekonomiju mogu raditi sa djecom. Zahvaljujući Fondaciji Hastor želja da radim sa djecom se ispunila mnogo ranije, još početkom studiranja. Već skoro tri godine vodim volonterske sastanke koje nastojim učiniti zanimljivim i poučnim, pa tako često zapostavim neke planirane teme i zamijenim ih edukativnim radionicama, testovima inteligencije, temama koje nas uče kako da se ponašamo, komuniciramo, a nekada upetljamo i ekonomiju pa učimo kako da trošimo.“

Posebno ga usrećuju sastanci sa ovogodišnjom grupom stipendista, osnovnoškolaca, kojima je uspio pomoći da već sada izgrade dio svoje ličnosti i da imaju svoje itekako „zrelo“ razmišljanje te nekada pomisli da razgovara s maturantima srednje škole.

„Ponosan sam što sam mnogima od njih uspio pomoći i bio odgovoran za to da poprave svoje opće uspjehe u školama, iako sam svjestan da su i loše ocjene opravdane ukoliko nešto iz

toga naučimo. Nekada dobijem i titulu strogog mentora, ali me to raduje, tada znam da sam nešto napravio.“

Kao i svaki pravi volonter, i Ismet smatra da je aktivnost u društvu važna, te da u životu ekonomije i finansija su mnogo važniji priroda i društvo bez kojih se ne može živjeti - doprinosom okolini, doprinosimo i nama samima.

S obzirom na to da je mjesec ispitnih rokova bio u toku, uspio je ispuniti samo neke od mnogobrojnih ideja za volontiranje u lokalnoj zajednici, kao što su čišćenje lokalnog puta i pomoći pri izgradnji bazena za jedan mali zaseok u njegovom mjestu. Ove aktivnosti svakako da su ga usrećile, posebno jer su jako korisne za mještane.

Ismet je svakako otkrio i neke od budućih planova, iako ih je sada zaista mnogo. Priznaje da se boji da će možda biti teško donijeti odluku, ali kako voli prihvatići izazove, razmišlja o nastavku drugog ciklusa studija u inostranstvu te o paralelnom studiranju i zaposlenju nakon završetka prvog ciklusa ove godine u septembru.

„Naravno, uvijek ću biti tu za Fondaciju Hastor i davati sve od sebe, kao što Fondacija trenutno radi za mene. Veliko je zadovoljstvo biti dio ove velike porodice. Svim stipendistima Fondacije bih poručio da Fondaciju ne gledaju samo kao finansijsku ustanovu iz koje im dolazi pomoći, već da shvate važnost i njene druge strane te da se pokušaju pronaći u onome šta najviše vole raditi i slobodno rade, jer sam siguran da će im Fondacija uvijek biti podrška.“

Una Karabeg

“

**Mislim da se svi trebamo sjetiti citata koji kaže:
‘Volonteri nisu plaćeni, ne zato što su bezvrijedni, već zato što su neprocjenjivi.’**

“

Veliko je zadovoljstvo biti dio ove velike porodice.

Cilj je biti čovjek, a sreća ostati dijete

Kriomice ću spustiti dlan na snove tvoje, nježno da te ne probudim. Ne otvaraj oči, vidjećeš ove moje klonule od želje za svijetom tvojim. Putevi neznani vode me mrakom. Držeći me za ruku, povlačiš me tamo gdje želim biti, ali ne stižemo. Vidim te svuda, a nikad nisi tu. Vijekovima se gubim između nota i papira, između violine i pera, a pronađem se kako ponovo budam sanjam šolju hladnog mlijeka i vrući majčin hljeb ponajviše od ljubavi napravljen, pa mi realnost oklope vrati i ponovo se pretvaram.

U želji izgaram, dogorijevam kao vatra gomilama jeseni unazad zapaljena. Prošlost me miluje olovno teškim mukama. Nove staze otvaraju se pred mojim napola sklopjenim očima. Gazim ih hrabro i gordo, hodim dok mi lišće pod nogama plače. O, Stvoritelju, otkad gluh sam najecaće postao? Je l' mi to cilj bivanja i čovječnosti iz ruku izmiče?

Otuđen od davno poznatih lica ponovo se vraćam nježnim, sitnim rukama i držim ih u lijevom, gornjem džepu otrcanog kaputa. Neka slušaju uzdahe bolne, neka se navikavaju, da ne utihnu u sjeti kada ja postanu.

Tama prži ovo lice skoro izborano na svjetlost naviknuto, što zamišlja žurbu kroz livade u rano proljeće, dok nad krevetićem tvojim bdi, pa ga surovost vrati na mračne ulice ovog bezimenog grada. Sjena čizama mojih teških, za pod privrženih sklapa još jednu sjenu manju od zrna maka, nježnu, bosonogu, krhku, nespojivu uz hladni asfalt ove jesenske noći. Ponovo te osjećam, ne samo u džepu starog mog kaputa, nego u svakom damaru nepokolebljivog mi tijela. Opipavaš moja najsvježija sjećanja, pokušavaš da mrvu svojih proživljenih dana usadiš u ovu moju poljuljanu čovječnost. Tjeraš me od sebe, dok sebi me vučeš. I tako ja tražim kraj snovima nikad dosanjanim što snivaju se samo jednom u životu, i nikad više...ako i to nije previše.

Dok se budiš, šapućem golim zidovima da čuvaju mi te od odrastanja. Nisam dodirnuo tvoj svijet jer djetinjstvo imao nisam. Odrastoh proklete '94. kad mamu ubio sam. Iako tad ni pričati znao nisam. U ovom čovjeku što još tridesetu neće doživjeti plamti čežnja da se vrati sreći, jer cilj je ostvaren. Ostvaren između četiri zida sobe mene koji je počinio samoubistvo nakon kojeg samo tijelo nastavi da živi. I one rukice tvoje u lijevom džepu otrcanog mi kaputa.

Nedžma Latić

FONDACIJA HASTOR

Bulevar Meše Selimovića 16,
Sarajevo
033 774 789
033 774 823
fondacija@hastor.ba

REDAKCIJA

Maida Husnić
Amina Vatreš
Selma Imamović
Una Karabeg
Nejla Komar
Emra Kulo

GRAFIČKI DIZAJN

Ana Miljević
Kemil Bekteši